

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie
Kolegium Mediów i Komunikacji Społecznej

Streszczenie rozprawy doktorskiej

**Strajk Kobiet z perspektywy kulturowej i medioznawczej.
Analiza aksjologiczna i narracyjna przekazów medialnych w okresie
X.2020 - 2021**

Joanna Małkowska

Promotor
dr hab. Anna Siewierska, prof. UR

Rzeszów 2026

Streszczenie

Rozprawa doktorska przedstawia interdyscyplinarną analizę dyskursu publicznego wokół Ogólnopolskiego Strajku Kobiet (OSK), rozumianego jako zjawisko komunikacyjne o wysokim stopniu mediatyzacji, które współkształtowało przemiany kultury politycznej oraz porządku aksjologicznego we współczesnej Polsce. Przedmiotem badań jest aksjologiczny wymiar przekazów medialnych oraz praktyk komunikacyjnych wytwarzanych w sferze publicznej zarówno przez środowiska związane z OSK, jak i przez konserwatywne kontrtruchy. Analiza obejmuje okres od października 2020 roku (po orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020 roku) do roku 2021, z uwzględnieniem szerszego kontekstu sporów o prawa reprodukcyjne.

Celem pracy jest identyfikacja wartości, idei i postaw artykułowanych w dyskursie dotyczącym OSK oraz określenie ich roli w transformacji sfery publicznej i kształtowaniu nowego ładu symbolicznego. Autorka stawia tezę, że Strajk Kobiet funkcjonował jako forma kontrpubliczności aksjologicznej, rozumianej jako przestrzeń komunikacyjna umożliwiająca artykulację wartości marginalizowanych w dominującym porządku normatywnym. Koncepcję tę ujęto w sposób analitycznie weryfikowalny poprzez badanie alternatywnych ram interpretacyjnych i wartościujących, praktyk afektywnej mobilizacji (m.in. asztagów, memów i sloganów) oraz strategii delegitymizacji dyskursu instytucjonalnego.

Rozprawa podejmuje problem roli mediów tradycyjnych i cyfrowych w mobilizacji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji młodego pokolenia i kobiet. Analizuje mechanizmy upowszechniania i cyrkulacji treści protestu oraz zróżnicowanie form przekazu w obiegu medialnym, a także konsekwencje zmian norm językowych (w tym obecności wulgaryzmów) dla dynamiki uczestnictwa, ekspresji emocjonalnej i polaryzacji społecznej. Hipotezy dotyczą wyłaniania się ładu opartego na autonomii, godności, równości i świeckości państwa, znaczenia mediów cyfrowych jako narzędzi oporu oraz performatywnej funkcji radykalnego języka protestu w konstruowaniu tożsamości zbiorowej.

Metodologicznie praca opiera się na triangulacji podejść i integruje perspektywy medioznawcze, kulturoznawcze, socjologiczne i językoznawcze. Zastosowano analizę dyskursu (w tym multimodalną), analizę ramowania medialnego, analizę narracyjną oraz aksjologiczną analizę języka. Materiał obejmuje przekazy TVP i TVN, treści z Facebooka, X, Instagrama, TikToka i YouTube'a oraz korpus transparentów, memów i protest songów z lat 2020-2021. Dobór miał charakter celowy, a analiza została oparta na schemacie kodowania ram, strategii wartościowania i mechanizmów polaryzacji.

Wkład pracy polega na rozwinięciu kategorii kontrpubliczności w perspektywie aksjologicznej oraz empirycznym udokumentowaniu mechanizmów polaryzacji, wiralizacji symboli i performatywności języka w mobilizacji. Wyniki wskazują, że OSK był przełomem w komunikowaniu publicznym, wzmacniając sprawczość, solidarność i widzialność dyskursywną kobiet.